

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

Año (Leto) XVIII (13)

Štev. (No.) 22

BUENOS AIRES

1. junija (junio) 1961

Ob spominskem dnevu

Že nekaj tednov teče v Buenos Airesu film, ki prikazuje družbeno ureditev v rimskem imperiju v stoletju pred Kristusovim rojstvom. Dasi je to le prikaz v filmu, je v osnovi zgodovinsko resničen. Odnos vladajočih plasti Rimljanov do sužnjev je bil podoben odnosu človeka do živali. Življenje in smrt sužnjev je bil podoben odnosu človeka do živali. Življenje in smrt sužnjev sta bila v poganskem pojmovanju človeka odvisna od volje njihovih gospodarjev, odnosno lastnikov. Suženj je bil blago, to se pravi predmet trgovine in menjave. Naravne težnje po svobodi in svobodnem življenju pa niso mogli zatreti in je tudi v sužnjih prehajala iz roda v rod. Zato je prišlo večkrat do večjih ali manjših uporov, katerim je bila gonilna sila: težnja po svobodi. To težnjo so gospodarji zatirali na najokrutnejši način. Ko je bil zadušjen eden takih uporov, je zmagoviti prvi konzul rimskega imperija Crasus dal zaradi maščevanja in strahovanja vzdolž Vie Apie križati na isoče ujetih sužnjev, ki so se uprli v želji, da pridejo do svobode in bili zanjo pripravljeni žrtvovati vse, tudi življenje.

To je bilo skoro pred dva tisoč leti v poganskem materialističnem Rimu. Stoletja in stoletja je trajala borba za osvoboditev sužnjev in krščanstvo je bila tista sila, ki se je prva postavila ob stran zatiranih sužnjev in jim dala v krščanskih resnicah oporo za njihovo naravno težnjo po svobodi. V tej večni stoletni borbi je bila vrsta dramatičnih konfliktov in se je ta borba sprevrgla spričo različnih oblik zatiranja v borbo za svobodo.

Od osnovne borbe za osvoboditev sužnjev so gibanja za svobodo v posameznih dobah zadobivala razne oblike, postavljala mejnike in prenašala težnje ali na politično, narodno, državno, socialno, osebno, versko, ali kako drugo svobodo. Na razvojni poti iskanja svobode katero so hodili v različnih obdobjih različni stanov, so bile nekatere dobe posebno značilne in bogate na pridobitvah. Trinajsto stoletje je dalo med drugim Magno Charto in Zavezo švicarjev. V petnajstem stoletju je beseda „renesansa“ vzbudila vrsto predstav o svobodi. Težnja po njej je proniknila v znanost. To stoletje je dalo kmečke upore in zagona silovitim verskim bojem.

Temu je sledilo nekako zatišje, ki so ga prekinjale zahteve Bill of right, ki so dosegle svoj višek leta 1776 v ameriški Deklaraciji neodvisnosti. Kmalu zatem pa se je dvignil zastor in so Francozi odigrali silno dramo revolucije, ki nima primere v zgodovini. Sledilo je leto 1848 — pomlad narodov — in ko je izgledalo, da bo breme socialnih vprašanj od naraščajočem kapitalizmu zameglilo razvojno pot človeštva k svobodi, je prižgal pred 70 leti Leon XIII. močan svetilnik, ki je na široko razsvetlil pot razvoja.

Od leta 1848 dalje smo bili tudi Slovenci vključeni v vrsto narodov, ki so šli svobodni nasproti. Svetilnik Leona XIII. pa nam je bil kažipot tako jasen in tako vzpodbujajoč, da smo v par desetletjih z neverjetnim zagonom dohiteli in celo prekosili mnoge druge narode.

Nenadoma se je začela nova doba: poskus modernega zaslužjevanja človeštva. Leto 1917 je mejnik, ko je komunistična revolucija v Rusiji preokrenila tok stoletij k zarji svobode in ga preusmerila v novo suženjstvo. Komunizem je zavrgel duhovne pridobitve, zavrgel duhovno pojmovanje življenja in človeku zopet vzel dostojanstvo. Svobodo je zakopal globlje, kakor je bila kedaj v zgodovini. Največjega borca za svobodo širokih množic, t. j. krščanstvo, pa je proglašil za svojega najhujšega sovražnika. Od leta 1917 gre komunizem vztrajno z lažjo in prevaro svojim ciljem nasproti.

Tako naj bi se po prizadevanju komunizma človeštvo povrnilo v dobo poganskega pojmovanja družbe in človeštva. Rimski konzul Crasus je dal skoro pred dva tisoč leti križati tisoče ujetnikov, ki so se borili za svobodo in so bili zanjo pripravljeni žrtvovati življenje. Titovi komunisti so pred šestnajstimi leti pomorili tisoče slovenskih ujetnikov na zverinski način, ker so se borili za svobodo in bili priprav-

PRED ZGODOVINSKIM SESTANKOM NA DUNAJU

Pretekli teden so se dogodki v Laosu, v Ženevi, v OZN in sploh povsod, kjer se iz oči v oči srečujejo Zahod in Vzhod, ustavili v pričakovanju konference med Kennedyjem in Hruščevom. Sestanek s Hruščevom si je zaželel Kennedy in sicer že mnogo prej, predno je svet izvedel, da se pripravlja. Prejšnji teden so v Washingtonu in v Moskvi istočasno objavili, da se bosta Kennedy in Hruščev sestala na Dunaju 3. in 4. junija, takoj po obisku Kennedyja pri De Gaulleu v Parizu. Bela hiša je objavila skrbno sestavljeno poročilo, da bi odvrnila kakršna koli upanja ali strah pred kakršnim koli sporazumom med Kennedyjem in Hruščevom: „Predsednik ZDA in predsednik ZSSR smatrat, da ni namen tega sestanka pogajati se ali sporazumeti glede mednarodnih problemov, ki so v zvezi z interesi mnogih drugih držav. Sestanek bo omogočil priložnost priliko za prvi osebni stik med obema in splošno izmenjavo pogledov.“

Na prvi pogled je izgledala Kennedyjeva odločitev nepremišljen in morda celo nevaren poskus ublažiti vtis nedavnih ameriških porazov v Laosu, na Kubi in na drugih točkah živčne vojne. Sedaj pa se je izvedelo, da so se tajna pogajanja za sestanek med Kennedyjem in Hruščevom začela že tri tedne po Kennedyjevem predstniškem nastopu.

Ameriški veleposlanik v Moskvi Thompson je bil 11. februarja t. l., ko je bil Kongo še v ognju, nista pa še prišli krizi v Laosu in na Kubi do vrhunca, v Washingtonu na razgovorih o sovjetsko-ameriških odnosih. Imel je dolge razgovore v Beli hiši s Kennedyjem, podpredsednikom Johnsonom, zunanjim ministrom Ruskom in s tremi svojimi predniki v Moskvi: Harrimanom, Kennanom in Bohlenom. Prišlo je do vprašanja sestanka med Kennedyjem in Hruščevom ter so menili, da bi bil koristen. Thompson se je vrnil v ZSSR s Kennedyjevim pismom, v katerem je Kennedy sporočil Hruščevu, da bi bil možen sestanek pomladi v kaki nevtralni evropski prestolnici. Thompson je pismo izročil Hruščevu v Novosibirskem v Sibiriji 9. marca in dobil od Hruščeva pritrdilen odgovor.

Sovjetski zunanji minister Gromiko je prišel 27. marca v Belo hišo na razgovor s Kennedyjem, v glavnem zaradi Laosa. Razpravljala sta tudi o sestanku s Hruščevom ter je Kennedy izjavil, da je na sestanek pripravljen. Dva tedna pozneje je Hruščev sprejel ameriškega častnika Lippmana v svoji vili v Soči in mu povedal novico.

Vse to se je dogajalo pred ameriškim porazom na Kubi in v Laosu. Kennedy je imel sedaj polne roke dela. Thompson je 4. maja sporočil iz Moskve, da Hruščeva zanima, če je Kennedy še vedno pripravljen pritj na sestanek. Istočasno je Thompson sporočil, da bi bil Hruščev pripravljen na sestanek ne razpravljati o Kubi in Laosu. Kennedy je na sestanek še vedno mislil. Pogovoril se je še s Nixonom, dobil od njega pritrdilen odgovor in obljubo, da bo Nixon javno odobril sestanek med Kennedyjem in Hruščevom če se pred uradno objavo. Nixon je obljubo izpolnil, toda s predlogom, naj Kennedy dokaže, da je močan kljub porazom. Kennedy je dobil pristanek za sestanek

ljene žrtvovati življenje. Poganski Rimljani so pred dva tisoč leti prodajali sužnje ali jih zamenjavali za blago. Komunistični diktator v letošnjem letu zamenjava ujete borce za svobodo rodne zemlje za traktorje.

Pri tem razmišljanju se nam nehoti vsilijo vprašanja: ali bo komunizmu res uspelo, da vsaj začasno doseže v svetu svoje cilje in ga podvrže modernemu suženjstvu? Ali so bile vse dosedanje žrtve tistih, ki so se mu zoperstavili zaman? Ali so bila mlada življenja žrtvovana v obrambi svobode zaman? Zaman vse trpljenje in solze milijonov beguncev in brezdomcev?

Odgovore na ta vprašanja bo dal svobodni svet, ne komunisti. Če je v svobodnem svetu zadosti zdrave življenjske sile in težnje po pravi svobodi, komunizem ne bo uspel. Če je svobodni svet, od voditeljev in državljanov do širokih množic, pripravljen na žrtve, komunizem ne bo uspel. Če bo svobodni svet spoznal, da navala ko-

s Hruščevom tudi od britanskega predsednika Macmillana in francoskega De Gaulle. Tik predno je Kennedy odletel na obisk v Kanado, je sovjetski veleposlanik v Washingtonu prinesel v Belo hišo pismo Hruščeva, v katerem mu ta potrjuje pristanek na sestanek. Kennedy mu je pritrdilno odgovoril.

Hruščev je že preteklo soboto z vlakom odpotoval iz Moskve čez Ukrajino v Bratislavo, kjer bo imel sestanek s satelitskimi predsedniki držav varšavskega pakta. Od tam bo odpotoval z vlakom na Dunaj.

Kennedy pa je odletel iz New Yorka v Pariz v torek, kjer se je sestal z De Gaulleom.

V preteklosti ameriški predsedniki od Roosevelta preko Trumana do Eisenhowerja niso nikdar dosegali uspehov na konferencah s sovjetskim diktatorji, tudi kadar je bil ameriški prestiž v svetu visok. Kennedy se tokrat podaja na sestanek s Hruščevom v trenutku, ko je ameriški prestiž nizek. Vendar v ZDA menijo, da bo Kennedy zri Hruščevu drzno v oči in ga učinkovito opozoril, da naj ne poskuša niti njega niti ZDA, kljub njenim nedavnim porazom, izzivati. Isti krogi menijo, da je sestanek potreben prav zato, ker se sovjeti danes čutijo v moči, da se lahko igrajo z atomsko konferenco, z Laosom, z OZN in z Berlinom.

Kdo bo zagotovil Laosu nevtralnost?

Ko je ženevska konferenca 14. drž. živ, ki se bavi z laoskim vprašanjem, zašla v slepo ulico, kakor je bilo predvidevati, se sedaj tudi mnogi opazovalci sprašujejo, če je Laos določen za nevtralnost, kdo bo tisti, ki mu bo zagotovil nevtralnost?

Komunisti, iz razumljivih razlogov, zagovarjajo Mednarodno kontrolno komisijo. Ustanovljena je bila leta 1954 na konferenci, na kateri so razpolovili Indokino ter jo vodijo Indijci, Kanadčani in Poljaki, prav tako mešano vodstvo, kakor ga Hruščev hoče vpletati tudi v OZN. Pretekli teden se je ta komisija, ki šteje 100 ljudi, vrnila v Laos, da bi „ugotovila“ premirje.

Mednarodna kontrolna komisija je pred to vrnitvijo prebivala v Laosu štiri leta. Laoščani so njeno breme močno občutili: čeprav je komisija takrat izjavila, da jo bodo države, ki so jo ustanovile, same vzdrževale, se to ni zgodilo, pač pa ravno obratno. Plače 100 ljudi, nadalje sedem dolarjev dnevno na osebo, prosta stanovanja, vse to je moral plačevati Laos sam. To vprašanje je ostalo še od takrat do danes nerešeno. Komisija je seveda zasedla najboljša stanovanja v Vientiane. Nekateri indijski člani komisije se niso hoteli kopati v nayađni vodi, češ, da je okužena ter so se kopali le v mineralni vodi. Kakor sedaj, je komisijo v letih 1955 do 1957 vodil indijski delegat Sa-

Pogajanja med Francijo in alžirskimi uporniki

De Gaulle je pred dobrim tednom ukazal francoski vojski v Alžiru prenehati s sovražnostmi proti alžirskimi upornikom. Uporniki so objavili, da oni

munističnega materializma ni mogoče zadržati le z materialnimi sredstvi, ampak mu je postaviti nasproti močnejšo obrambo, ki ima neusahljiv vir moči v krščanstvu, potem komunizem ne bo uspel.

In mi Slovenci, ki živimo v svobodi? Prav je, da se vsako leto spominjamo žrtve revolucije. Prav je, da se zbremo tega dne prav vsi v hvaležnem in spoštljivem spominu ter molimo za pokojne. Toda to ni vse. Naša domovina trpi pod komunizmom. Žrtve naših mrtvih mučencev in junakov pa terjajo od nas, da nadaljujemo njihovo delo. Njihova smrt ne sme biti konec, ampak potrditev naše borbe. Nadaljujmo jo vsi, vsak dan in povsod. Vključimo se v fronto svobodnega sveta in ne odnehajmo dokler ne bo naša domovina svobodna in nevarnost modernega suženjstva odstranjena. Kdor misli, da te dolžnosti nima, ni dovolil žrtve naših junakov in mučencev in ne razume današnje dobe.

M. S.

Prav tako isti krogi trdijo, da Kennedy ni pozabil na poziv, ki ga je izrekel v svojem nastopnem govoru, ko je med drugim dejal: „...Ne sprašuj se, kaj lahko vaša dežela naredi za vas! Vprašajte se, kaj lahko vi naredite za svojo deželo!...“ Od takrat naprej je Kennedy mnogo govoril o žrtvah, ne da bi Amerikancem povedal, kaj naj storijo. Zato da hoče Kennedy z direktnim stikom s Hruščevom ugotoviti, kolikšna je resnična nevarnost komunizma in kakšno obliko bo ta nevarnost dobila. Po sestanku da se bo vrnil domov z določenimi ukrepi za žrtve, ki jih bodo ZDA morale doprinesiti.

Hruščev pa po poročilih iz Moskve prihaja na sestanek na Dunaj z novimi predlogi o sožitju med Vzhodom in Zahodom. V vseh mednarodnih organizacijah, tako znotraj ali zunaj OZN, naj bi se ustanovile tričlanske, z vetom oborožene kontrolne komisije, ki bi jih sestavljali po eden zahodni, komunistični in nevtralni član. To sovjetsko politiko imenujejo v Moskvi „politiko trojke“. Odpravile naj bi se vse mednarodne pogodbe in pakti, izvedlo totalno svetovno razorožitev in ne delno in postopno, kakor predlaga Zahod. S to novo politično strategijo, ki da jo je izdelal Hruščev sam, hoče Moskva doseči svoje dolgoročne cilje, da bi namreč premagala Zahod brez svetovne vojne. Krajevnih spopadov pa se ne boji in se spušča vanje povsod, kjer koli se ji zde neizogibni ali nevredni pogajanj.

IZ TEDNA V TEDEN

Odnosi med Argentino in Bolivijo so tako pristrčni in prijateljski, kakor doslej še nikdar niso bili v zgodovini. Tako pravi skupna izjava predsednikov obeh držav dr. Frondizija in dr. Paz Estenssora po zaključenih razgovorih v La Pazu. Iz poročila je dalje razvidno, da sta se oba predsednika sporazumela vskladiti zun. politiko obeh držav spričo sed. zunanje-politične stvarnosti, ki ju postavlja v blok zahodnih krščanskih držav; sta za ohranitev demokratičnih ustanov in pozdravljata Kennedyjev načrt „Zveza za napredek“ za gospodarski in socialni dvig držav Latinske Amerike. Argentina in Bolivija bosta pa v bodoče še tesneje sodelovali na gospodarskem področju ter se v tem pogledu medsebojno izpopolnjevali in podpirali.

Brazilski predsednik dr. Quadros je odredil preizkavo delovanja tujih tiskovnih agencij v Brazilu. Do tega je prišlo, ker je inozemski tisk v zadnjem času objavil neugodna poročila o njegovem zunanje-političnem kurzu. Svobodni tisk v Brazilu in v svetu je to Quadrosovo odredbo sprejel z ogorčenjem, ker vidi v njej napad na tiskovno svobodo. „Journal do Brasil“ n. pr. v uvodniku pravi: „Če Quadros misli, da bo brez odpora davil tisk, izvajal inkvizicijo na desno in levo, da bo vlačil na dan že zastarele zakone, da bi tisk prisilil k molku, se zelo moti.“

Kubansko „Ljudsko revolucionarno gibanje“ se je ločilo od „Kubanskega logov za to odločitev je ta, ker o izkrcanju niso bili obveščeni ne oni in ne revolucionarnega sveta“. Eden od razprotirevolucionarji na Kubi.

Po Sev. Ameriki in drugih državah zbirajo denarna sredstva za nakup 500 traktorjev, s katerimi bi zamenjali 1200 kubanskih borcev za svobodo, ki jih ima Castro v svojih zaporih. V Sev. Ameriki sta glede načina za izvedbo te sramotne kupčije nastopila proti Kennedyju med drugim biv. predsednik Truman in biv. podpredsednik Nixon. Tudi argentinski predsednik dr. Frondizi je dejal, da ne verjame, da je mogoče ljudi zamenjavati za stvari.

Ameriški predsednik Kennedy bo poslal stalnega ameriškega zastopnika pri OZN Adlaja Stevensona na tritedenski prijateljski obisk južnoameriškim državam, da bo s predsedniki posameznih držav določil najboljši način za izvajanje ameriške pomoči tem državam.

V Alabami v ZDA so se zopet pojavili izgrede belcev proti črncem. Oblasti so proti tem rasističnim izbruhom, ki delajo sramoto ZDA v svetu, nastopile z vso odločnostjo.

Predsednik Kennedy je podpisal zakon o ameriški pomoči za izvedbo načrta „Zveza za napredek“ za gospodarski in soc. dvig Latinske Amerike v višini 600 milijonov dolarjev.

Kubanski kom. nasilnik Castro je dal tri borce za svobodo, ki so pri zadnjem izkrcanju ustrelili enega od njegovih miličnikov obsoditi na smrt.

Argentinski notranji minister dr. Vitolo je v španiji glede Kube izjavil, da Argentina zastopa stališče nevmešavanja v notranje zadeve drugih držav. Ne bo pa nikdar dopustila, da bi kaka izvenkontinentalna sila skušala uporabljati katerokoli od ameriških držav za vzpostavitev komunističnega sistema na tem področju. Argentina je za vsako ceno odločena braniti svoje zahodno in krščansko stališče.

V Parizu se je v ponedeljek začela razprava proti generaloma Maurice Challe in André Marie Zeller zaradi sodelovanja pri organiziranju zadnjega vojaškega upora v Alžiru. Če bo sodišče ugotovilo njuno krivdo, bosta oba lahko obsojena na smrt.

Diktator Združene arabske republike Naser namerava letos obiskati Kuba, Venezuelo in Mehiko.

.....nikov, ki jih namerava izpustiti na svobodo, samo majhen del celotnega števila uporniških ujetnikov. Govornik uporniške delegacije je označil De Gaullova korake za izsiljevanje in manevriranje. Poudaril je, da bodo alžirski uporniki nadaljevali z borbo proti Franciji, dokler ne bo zagotovljena Alžirji neodvisnost, za katero da se borijo že šest let in pol.

Pogajanja so tajne, kar sta zahtevali obe strani. Trenutno, kakor se je moglo izvedeti, razpravljajo o najtežjem problemu, o samoodločitvi Alžira.

Ob obletnici obiska slovenskih pevcev iz Mendoze

Ob letošnjem argentinskem narodnem prazniku so se nam obudili spomini na velike slavnosti, ki so bile lani po vsej Argentini v počastitev 150-letnice rojstva njene sybode.

Tudi demokratični Slovenci so se častno vključili med tiste, ki so sodelovali s svojimi prireditvami v proslavi tako pomembnega dogodka v argentinski narodni zgodovini in sicer s koncertom slovenskih narodnih in umetnih pesmi dne 22. maja 1960 v Buenos Airesu. Pred rekordnim številom rojakov so jih peli pod vodstvom starostre slovenskih pevcev in skladateljev ravn. Marka Bajuka delno člani Slovenskega pevskega zbora iz Mendoze, delno pa člani vseh slovenskih pevskih zborov s področja Vel. Buenos Airesa.

Kronist je v Sv. Sloveniji o tednjem močnem slovenskem pevskem slavlju v Buenos Airesu zapisal tole ugotovitev: „To je bil zbor, kakršnega v vsej emigrantski zgodovini tu še nismo videli in ne slišali. 200 pevcev je pod vodstvom ravn. Marka Bajuka zapelo 4 slovenske pesmi tako močno in učinkovito, da je po dvorani odmevalo, kakor še nikdar doslej. Ljudje so bili tako navdušeni, da ploskanja ni bilo konca in ginjenji do solz, kajti kaj takega doslej še niso bili doživeli, odkar so zapustili rodno zemljo. Najprej so združeni pevski zbori zapeli Premrlovo „Slovensko pesem“, za njo Bajukovo „Slovene Slovenca vabi“, tej je sledila Mav-Bajukova „Ej zato“ in končno Fleišmanov „Triglav“. Po končanem sporedu rojaki enostavno niso zapustili svojih sedežev in so ploskali naprej in naprej, da so pevcu morali ponoviti tako pesem „Ej zato“, kakor tudi „Triglav“. Tolikšno je bilo navdušenje ljudi.“

Po tem močnem pevskem slavlju mendoških in buenosaireskih Slovencev, ki sta ga omogočila Slovenski pevski zbor Gallus in Društvo Slovencev, je bil v čast mendoškim pevcem prijateljski večer v Slovenski hiši na Ramón Falconu. Na njem so bili predstavniki vseh slov. organizacij, društev in ustanov. V vrsti govorov je bila tedaj izražena želja in prošnja, „naj bi ne ostalo samo pri tem dnevu, ampak bi bilo potrebno, da bi se enkrat na leto zbrali pevcji vseh slovenskih zborov ter skupno nastopili s koncertnim programom“.

Na to prošnjo je ravn. Marko Bajuk izjavil ter obljubil, „da je prav rad pripravljen žrtvovati vsako leto deset dni svojega dopusta ter priti v Buenos Aires in s pevci buenosaireskih zborov naštudirati program, s katerim bi potem nastopili skupno z mendoškimi pevci“. Poročilo v Sv. Sloveniji o tem večeru zatem navaja, da so „zbrani predstavniki slovenskih društev ter organizacij ta predlog ravnatelja Bajuka navdušeno pozdravili“.

Od lanskega močnega slovenskega pevskega nastopa v Buenos Airesu je sedaj minilo točno leto dni. Nismo še

pozabili nanj. Pozabili pa tudi nismo na prošnjo, naj bi takih velikih pevskih nastopov bilo še več, in na obljubo ravn. Marka Bajuka, da je pripravljen deset dni svojega dopusta, prepotrebno za oddih in počitek, žrtvovati za skupno slovensko stvar, priti v Buenos Aires ter s tukajšnjimi pevci naštudirati program, s katerim bi potem lahko skupno nastopili z mendoškimi slovenskimi pevci.

Ni nam znano, ali je bilo med letom kaj storjeno za izvedbo gornjega načrta, za katerega so se tako navdušeno izjavili zastopniki vseh slovenskih dru-

KOROŠKA

NOVO-NASILJE NAD SLOVENC

V Avstriji je bilo 21. marca t. l. splošno ljudsko štetje. Za to priliko so tudi skušali „zakonito ugotavljati“ slovensko manjšino. Zaradi odločnega nasprotovanja Slovencev je potem vlada objavila, da splošno ljudsko štetje ne bo služilo ugotavljanju manjšine. Je pa bilo v vprašalni poli pod št. 14 vprašanje o občevalnem jeziku. Vlada je izdala pojasnilo, da to vprašanje velja za domači, torej materin jezik in ne jezik, s katerim kdo obuje z zunanjim svetom. To pojasnilo vlade pa je seveda dalo slutiti, da bodo šovinistični elementi, ki so precej močni ne samo v neofašistični Freiheitspartei, ampak tudi v krščanski ljudski in v socialistični stranki, poskušali z vsemi silami vplivati na prebivalstvo. Da bi kolikor mogoče bilo popisovanje brez pritiska, je Narodni svet koroških Slovencev predlagal, naj se pritegne k številnim komisarjem tudi pripadnike slovenske manjšine. S tem pa seveda ni uspel — deželna vlada je odgovorila, da niso v zakonu predvidene nobene komisije — ker je tudi vlada bila — seveda na tihem — sporazumna s tistimi, ki hočejo zbrisati slovensko ime na Koroškem, pa bilo z zlorabami, pritiskom ali celo z goljufijo.

In tako se je, kakor vedno, tudi to pot zgodilo. V demokratični Avstriji, v Avstriji, kjer ima demokrščanska ljudska stranka precejšnjo moč in oblast, ni svobode izražanja za — Slovence. Splošna deklaracija človečanskih pravic, ki jo je podpisala tudi Avstrija, ni vredna počenega groša, kadar gre za Slovence. Res da ni kršila teh načel naravnost vlada sama, ampak številni komisarji, ki jih je imenovala. Da so bili čimbolj „čisto“ usmerjeni, so že poskrbele lokalne oblasti. In kaj je te komisarje brigalo, ako so kršili 7. ali 19. ali 21. in morda še kateri člen deklaracije. To zadnje ljudsko štetje je bilo golo nasilje nad Slovenci. Vse to pa se je dogajalo v srcu Evrope in v trenutku, ko se Avstrija — sicer upravičeno — bori za sorokaje v Južni Tirolski, ki ječe šele 40 let pod Italijo, medtem ko hoče sama uničiti Slovence že stoletja.

štev in ustanov dne 22. maja lanskega leta v Buenos Airesu. Neizmerna škoda za slovensko stvar bi bila, če bi tako veliko priložnost, kakor jo imamo, ne izkoristili, ter podcenjevanje žrtev in neumornega ter nesebičnega dela ravn. Marka Bajuka, če ne bi storili resnično vsega, da mu omogočimo, da z vsemi dosegljivimi slovenskimi pevci v Argentini naštudira pevski program, s katerim bi lahko slovenski pevski zbori skupno nastopili ne samo pred slovensko, ampak tudi pred argentinsko publiko, ter tudi pred njo razgrnili vso lepoto slovenske narodne in umetne pesmi ter jo tako samo še bolj opozorili na slovenski narod in njegovo trpljenje pod komunistično sužnostjo.

Poglejmo nekaj „demokratičnih“ načinov splošnega ljudskega popisovanja na Koroškem: Za številne komisarje so bili določeni razni občinski tajniki, orožniki, cariniki in podobni javni uradniki. Izključeni so bili učitelji, ki poučujejo slovensčino; pač pa ni manjkalo med komisarji nekdanjih nacistov, ki so imeli vidno vlogo med svetovno vojno pri izseljevanju zavednih Slovencev v Šlezijo in drugam. Za „narodno delo“ so te komisarje pripravljali na posebnih tečajih.

ZDRUŽENJE SVOBODNIH DRŽAVLJANOV JUGOSLAVIJE V ANGLIJI

V Angliji obstoja že 12 let Združenje svobodnih državljanov Jugoslavije. V njem so člani slovenski, hrvaški in srbski demokratični politični emigranti, ki žive v Angliji, ne oziraje se na politično opredelitev.

Združenje je imelo marca meseca redni občni zbor. Na njem je poročal o delovanju združenja v pretekli poslovni dobi predsednik izvršnega odbora Bane Ivanović, tajnik in blagajniško poročilo je prebral Filip Hristić. Iz poročila je razvidno, da je združenje v pretekli poslovni dobi živahno delovalo. To delo so podpirali z verno poleg predsednika Ivanovića tudi člani izvršnega odbora gđc. Djurdžina Račić, dr. Niko Mirošev-

SPOMINSKA PROSLAVA

Kakor vsa leta doslej, tudi letos prireja Društvo Slovencev tradicionalno proslavo v počastitev spomina naših junakov in mučencev, ki so pomrli in padli kot žrtve okupatorjev in komunistične revolucije. Letošnjo proslavo bodo v glavnem izvedli naši študentje, srednješolci in akademiki. Nastopili bodo v zborni recitaciji Balantičevega „Gonarskega soneta“ in v odlomkih „Vojsčaki za križem“ iz Kalinove „Črne maše za pobite Slovence“. Recitacije odn. deklamacije vodi Jože Rus. Iz svojih vrst bodo dali tudi glavnega govornika Jožeta Pozniča. Nastopil bo dekliski zbor, ki bo zapel nekaj domo-

Komisarji seveda niso prebivalstvu nič povedali o tolmačenju „občevalnega jezika“, ampak so najprej prijazno rekli: „Zapišimo kar nemško.“ Seveda, drugačne strune so ubrali, kadar se je kdo uprl. Tedaj so skušali napisati „windisch“. Tistim pa, ki so zahtevali vpis slovensko, pa so začeli groziti. Dejali so celo, da je vpis slovensčine istovesten z „jugo-komunistisch“. Še lepše je bilo ponekod, kjer so kar na občinah tje imeli izpolnjene pole in so prebivalce tja klicali in jim dali polo samo podpisati. Drugje so komisarji razlagali, da je slovensčina umetni jezik, ki je nastal šele po letu 1918, ali pa da je slovensčina knjižni jezik, ki ga torej prebivalec ne zna in iz tega razloga ne more vpisati slovensko, ampak kvečjemu windisch. „V Avstriji se govori samo nemško,“ je bil edin odgovor na ugovore. Tudi groženj o ponovni izselitvi ni manjkalo.

Iz teh številnih primerov je lahko razbrati, da ljudsko štetje ne bo prineslo nobene prave slike o jezikovnem stanju na Koroškem, kakor ga seveda tudi prejšnja štetja niso. Saj so bila vsa štetja vedna na isti način. Toda Slovencev kljub vsemu pritisku niso zbrisali. Da pa jih tudi v bodoče ne bodo, je naloga vseh zavednih Slovencev, ki bodo s svojim narodno obsebnim in kulturnim delom prebudili tudi še manj zavedne.

Sorgo, biv. jugoslov. poslanik pri Vatikanu, Filip Hristić, dr. Stevan Živadinović in Drago Lavrenčič kot člani nadzornega odbora pa Božo Švriljuga, dr. Ilija Jukić, Franjo Sekolec, Miodrag Ratković in Desimir Tošić. Predsednik kulturnega odbora Božidar Vlačić je pa v minuli poslovni dobi pod okriljem društva pripravil več zanimivih predavanj.

Združenje šteje 150 članov ter je lani med potrebne člane razdelilo podpor v višini okoli 14.500 dolarjev.

Za novega predsednika je bil izvoljen bivši minister dr. Prvislav Grisono.

rodnih pesmi pod vodstvom gđc. Anke Savellijeve.

Po proslavi bo v zavodski kapeli sv. maša zadušnice za vse pokojne žrtve, ki jo bo daroval g. direktor Orehar. Pri sv. maši bo pel Slovenski pevski zbor „Gallus“ pod vodstvom g. dr. Julija Savellija. Po maši pa bo slovesni „Rešni me!“

Udeležba na tej proslavi je naša narodna in pietetna dolžnost. Ne moremo obiskati neznanih grobov in grobišč. Na ta dan pa se zberemo vsi, da počastimo njihov spomin, zanje pomolimo in v srcih obnovimo zvestobo idealom, za katere so oni dali mlada živ-

ARGENTINA

Po vsej Argentini so 25. maja slovesno praznovali 151. obletnico argent. neodvisnosti. V Bs. Airesu so bili pri zahvalni službi božji navzoči predsednik senata dr. Guido, ki je med obiskom dr. Frondizija v Boliviji izvrševal predsedniško oblast, vsi ministri ter ostali visoki državni in cerkveni dostojanstveniki. Navzoči so bili tudi člani diplomatskega zbora. Zvečer je bila v gledališču Colon slavnostna predstava.

Predsednik dr. Frondizi se je v soboto vrnil z obiska v Boliviji. Med vrnitvijo bi pa bil lahko prišlo do nesreče, ker je še na bolivijskem področju divjala huda nevihta ter je moral pilot zaslon pristati na letališču v mestecu Santa Cruz de la Sierra. Letališče v tem mestecu je pa pilot zaradi nevidnosti zamenjal z majhnim letališčem 8 km oddaljene sladkorne tovarne San Aurelio. Toda zasloni pristane se je posrečil tudi na tem letališču. Dr. Frondizija so nato v jeeu ob najhujšem naliivu prepeljali v mesto Santa Cruz de la Sierra, kamor je pozneje prišlo tudi njegovo letalo, s katerim je nato nemoteno nadaljeval potovanje proti Bs. Airesu. Ob vrnitvi v prestolnico je dejal, da je z doseženimi uspehi zelo zadovoljen.

Argentinska Katoliška akcija je prejšnji teden proslavljala 30-letnico svoje ustanovitve. Za soboto popoldne je bil napovedan močegen zbor vernikov na Majskem trgu, pa ga je preprečilo deževje. Zato so bile slavnosti v katedrali. Med drugimi je govoril buenosaireski nadškof kardinal Caggiano. V plametečem nagovoru je pozival vernike, naj strnejo svoje vrste v obrambi svobode in krščanskih resnic pred navalom nasilnega in brezbožnega komunizma. — Ob zaključku jubilejnega zborovanja so udeleženci sprejeli resolucijo, v kateri najodločneje obsojajo sed. komunistični režim na Kubi in izražajo solidarnost s trpečim ljudstvom v tej državi. Vse južnoam. države pozivajo, naj ne zapirajo oči pred prodiranjem komunizma v te države ter naj store vse, da preprečijo njegovo razširjalno delovanje. Najboljše orožje za to pa je ureditev socialnih odnosov ter življenja in vsega udejstvovanja po evangelijskem nauku. Novice iz Slovenije

Argentinsko združenje za Organizacijo združenih narodov je ostro obsodilo Castrovo ponudbo za zamenjavo 1200 političnih nasprotnikov za 500 traktorjev.

Pred kubanskim veleposlaništvom v Bs. Airesu so bile prejšnji teden demonstracije. Demonstranti so vzklikali proti kom. diktaturi v tej deželi. Nosili so tudi razne napise ter lutko, ki je predstavljala kubanskega kom. bradca, pod njo je pa bil napis „Izdajalec“.

Provincia Mendoza ima po zadnjem ljudskem štetju 825.535 prebivalcev.

Iz političnega življenja jugoslovanske emigracije

„ŽIVI MRLIČI“

je naslov članku, ki ga je v letošnji januarski številki objavil dr. Topalović list „Sindikalist“ v Parizu o nalogah, ki naj bi jih imela nova demokratska emigrantska skupnost Slovencev, Hrvatov in Srbov v nastopanju proti sedanjemu komunističnemu režimu v domovini.

Pisec članka na politično dogajanje med emigrantskimi polit. skupinami gleda takole: „Politična iniciativa za ustvaritev skupnosti demokratičnih elementov v jugosl. emigraciji je bila pozdravljena z mnogimi simpatijami ter je naletela na precej široko podporo. Nejasni so pa še pojmi, kako bi jo bilo treba izvesti.“

Nekateri so najprej mislili, da je cilj te iniciative zaviranje „združevanja Srbov“, ki je bilo izvršeno na tkzv. „vsesrbskem“ kongresu v Ameriki. Čikaška „Sloboda“ je celo zapisala, da je združevanje demokratičnih sil „nož pod rebra vsesrbskemu kongresu“. „Sloboda“ naj se ne vznemirja, jo zagotavlja člankar, kajti Srbskega narodnega odbora ne bo nihče oviral, da bo s svojim delom pokazal svojo politično brez-ciljnost.“

„Delo za vsklajevanje mišljenj med demokratičnimi skupinami se je začelo že pred leti in traja še kar naprej. Pri njem je v Parizu aktivno sodeloval tudi g. Stevan Trivunac z vso skupino radikalov. Nič manj aktivni niso bili prijatelji g. Milana Gavrilovića iz skupine zemljoradnikov. Razlike v teh dveh skupinah ter odhod gg. Trivunca in Gavrilovića v vsesrbske in protide-

mokratske vode, so nastala ravno pred vsesrbskim kongresom v Ameriki. Do tedaj, niti v člankih, niti v govorih in v javnem nastopanju gg. Trivunca in Gavrilovića ni bilo nobenih razlik od stališča ostalih vidnejših političnih delavcev. Razlike so nastale šele tedaj, ko sta ta dva z enim delom svojih prijateljev napravila idejno kapitulacijo in sprejela „legitimitet“ stare Jugoslavije in njenih oblasti. Ta duhovna kapitulacija onega dela srbskih demokratičnih politikov pa ne bi smela biti razlog, da bi se ustavilo že davno začeto delo za zbiranje demokratičnih sil. To gre in bo šlo naprej brez ozira na to, kaj bodo delali srbski in njemu podobni odbori.“

Izkušnja iz domovine

Pod tem zaglavjem pisec članka naglašja, da „mora solidna demokratska skupnost počivati na idejni izenačenosti, na skupnih pogledih o gotovih osnovnih političnih vprašanjih.“ Če tega ni, je vsako združevanje zastoj. „Normalno je, da političnim strankam pripada pravica in dolžnost, da nastopajo s polit. programi. Če pa nastane položaj, da stranke ne morejo javno nastopati, kot je bil primer pod Aleksandrovo diktaturo in pozneje pod okupacijo, tedaj se predstavniki posameznih strank zbirajo in dogovarjajo o skupnem delu. Člankar navaja, da je bilo tako pod okupacijo „ustvarjeno demokratsko gibanje narodnega odpora“, ki je na kongresu leta 1944 v vasi Ba dobilo obliko kot „Narodna demokratska zajednica Jugoslavije“. Teme-ljila je na programu demokratiških po-

lit. strank „za skupno delovanje“. Sprejeli so ga na skupnem kongresu predstavniki omenjenih strank in kulturnih demokratičnih društev ter predstavniki vojske gen. Draže Mihajlovića.

V emigraciji je po piščevem mnenju treba delati prav tako, v koliko je to mogoče. Tu je delo težje zaradi razbitosti in malega števila zgrajenih političnih članov. Pojavile so se pa še nove politične skupine, ki jih doma ni bilo. Preko njih ni mogoče iti ter jih je pri dogovarjanju treba upoštevati.

Zmeda

Pod tem zaglavjem govori pisec članka o drugi pojavi v emigraciji. To so stari naseljenci, zlasti v Ameriki in Kanadi, ki so ustanovili svoja narodna društva. Ta so vodila splošno narodno politiko in so med vojno postala povsem politična. Te ustanove starih naseljenecv smatrajo sebe za gospodarje, v katerih hiše je prihajala emigracija iz Jugoslavije ter so ji lastila pravico, da bi jo oni vodili.

Posebno komplikacijo pa po mnenju pisca predstavljajo „ostanki razbitih državnih oblasti in biv. vojaških ter napol vojaških srbskih in hrvaških formacij. Tudi ti so hoteli, da bi se v emigraciji ohranili ne samo kot činitelj in sila, ampak tudi z namenom, da bi vodili emigracijo in odredjali program za njeno nastopanje. Nasilno razbitje Jugoslavije 1941. leta in ustanovitev posameznih držav Srbije, Hrvatske ter okupiranih področij, je povzročilo globoko notranji razpad po narodnostih. Povečalo ga je še ustaško klanje in versko-narodno uničevanje, ki mu je sledilo. Ves ta duhovni razpad in bolestno duhovno stanje, ki je s tem nastalo, se je preneslo tudi v emigracijo.

Strasti se niso pomirile in hočejo priti do izraza tudi pri delu emigrantov.“

„Mnogi naivni ljudje se čudijo in jeze, da se emigracija ne more urediti in nekako zediniti za borbo proti diktatorskemu režimu v državi. Za to dolže nekake „voditelje“ in rivalstvo med njimi. Neurejenost in zmeda v emigraciji je pa samo resničen odraz zmede, ki je nastala po razbitju naše skupne države, po klanju v državi, z odhodom enih v sodelovanje, drugih v borbo z okupatorji, dalje po obstoju v inozemstvu državnega predstavništva, kralja in vlade, brez države in brez naroda. Končno po izgubi notranje državljanske vojne, ko je bila do zadnjega pandurja uničena stara državna oblast in ustvarjena nova. Ostanki teh starih državnih oblasti in vojske Jugoslavije ter satelitskih držav begajo po emigraciji kot živi mrličji. Sanjajo o vrnitvi na oblast in tako daleč zastrupljajo duhove, da večina emigrantov ne more spoznati nove stvarnosti. V tej zmedbi je naivne ljudi najlaže zavajati z najbolj bedastimi obljubami ter izkoriščati njihovo naivnost.“

Politiki imajo v vsaki emigraciji težko nalogo. Ne smejo se podrežati za blodam množice, da bi se ji laskali zato, da bi bili njeni vodniki, ampak morajo imeti pogum, da se bore proti tem zablodam, in če je treba, tudi za ceno spora z množico. Kajti množico bo od zablod že ozdravilo samo življenje, pravi vodniki bodo s pogumno in pošteno besedo samo pospešili to ozdravitev.“

Izgubljena vojna

V tem zaglavju pisec članka prihaja do teh zaključkov: „Gotova osnovna dejstva je treba najprej uvideti, priznati in odločno zastopati: Prvo je, da je emigracija izgubila vojno. Izgubila

vojaško in politično; da je politično in vojaško poražena vojska in poražena oblast. Emigracija se mora zavedati tega, da se mora z modrostjo izklopiti iz poraza, ki ga je doživela, ne pa da se opijanja z neko silo, s katero ne razpolaga. Komu le koristi bajka „o nekih naših velikih zaveznikih“, ko pa je resnica, da so ti „naši“ zavezniki razorožili in izročili partizanski vojski na deset tisočev slovenskih domobrancev, srbskih četnikov, hrvaških domobranov in ustašev, druge deset tisoče pa razorožili in kot „sovražne osebe, ki so se predale“ poslali v taborišča ali v globoko zaledje? O kakih zaveznikih morejo govoriti tisti, katerih kralja in vlado so enostavno vrgli na ulico in jim zaprli vsa politična vrata; med tem, ko so nosilci nove oblasti v Jugoslaviji dobili vsesrbsko mednarodno priznanje in materialno podporo? In komu služi otročja igra z vojsko, katere nihče ne priznava in je ne zahteva, razen če kdo kje koga potrebuje za stražarsko službo? In ali tudi ni poniževalno in smešno govoriti ter pisati: „Najprej za veliko Srbijo!“, pa se vkrcati na ladjo in odpluti z ujo v Kanado, Ameriko ali Avstralijo“, ali: „Naprej za suvereno hrvaško republiko“ pa jo mahitati v Španijo ali Argentino?“

„Stare oblasti v Jugoslaviji in v raznih satelitskih državah so izgubile vojno in so pregnane v inozemstvo. To dejstvo je priznal ves svet. Zastoj je tu govoriti: Če bi bili imeli zveste zaveznike, ne bi bili izgubili vojne; izdani smo bili, ne pa premagani. Kar ni bilo izgubljeno vojaško, je bilo izgubljeno politično. Rezultat je ta, da starih oblasti ni več, ostanki razbite vojske so se znašli v inozemstvu ter se spremenili v navadne državljane-begunce.“

Ne predajajmo se utvaram z vara-

Novice iz Slovenije

Na ljubljanski univerzi je leta 1960 diplomiralo 958 študentov, to je največje število diplomantov, ki jih je sploh kdaj imela ljubljanska univerza. Po posameznih fakultetah so diplomanti razdeljeni takole: filozofska 142, fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo 113, fak. za rudarstvo, metalurgijo in kemijsko tehnologijo 108, za splošno medicino in stomatologijo 100, strojna fakulteta 97, pravna 94, elektrotehnična 81, ekonomska 78, naravoslovna 73, agronomija, gozdarstvo in veterina 72.

V tednu pred Veliko nočjo so imeli v Ljubljani velik koncert Gallusovih cerkvenih in posvetnih pesmi. Pel je

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Naročnikom Svobodne Slovenije v Argentini

Uprava Svob. Slovenije je začela razpošiljati pisma, v katerih jih obvešča o stanju njihove naročnine. Vse tiste naročnike, ki za lansko leto še niso plačali naročnine, prav lepo prosimo, naj jo čimprej plačajo in naj ne čakajo zadevnega pismenega sporočila. S tem nam samo povzročajo nepotrebno delo in stroške. Kdor le more, naj prispeva kak znesek tudi v tiskovni sklad.

Osebnosti

Družinska sreča. V družini Jožeta Šemeta in njegove žene ge. Ivanke, roj. Bidovec, se je rodila hčerka. Krstil jo je g. direktor Anton Orehar na ime Marija Jožeta, botra sta pa bila Anton Bidovec in Cvetka Bidovec. — V družini Antona Boštjančič in njegove žene Francke, roj. Vidmar, v Lanusu se je rodil sin. Sinč imajo tudi v družini Franca Papeža in njegove žene ge. Agice, roj. Koželj. Srečnim staršem naše čestitke.

V Buenos Airesu je umrla kot žrtev prometne nesreče stara slovenska naseljenka Terezija Soli. Bila je plemenita žena, ki je rada pomagala slehernemu človeku v stiski. Pri domačinih je bila splošno znana kot „Señorita Teresa“. Pokopali so jo na buenosaireskem pokopališču Chacarita. Naj v miru počiva in pri Bogu uživa obilno plačilo za vsa svoja dobra dela.

† **Frančiška Medved, roj. Herle.** Zopet je smrt posegla med naše rojake v Argentini. Po dolgi in mučni bolezni ter hudem trpljenju je 18. maja t. l. umrla previdna s sv. zakramenti za umirajoče ga. Frančiška Medved, roj. Herle. Umrla je v Avellanedi, na mrtvaški oder so jo položili v Munru, kamor so jo hodili krotiti rojaki, in odkoder je bil 19. maja tudi pogreb na pokopališču v Olivos. Pogrebni sprevod je vodil g. Stanko Škrba ter opravil tudi vse pogrebne obrede.

Rajna Frančiška Medved se je rodila 23. julija 1897 v Radečah pri Zid. moštu. Pred komunistično okupacijo se je z otroci umaknila v Linz na Zg. Avstrijsko, kjer je preživela begunska leta. V Argentino je prišla leta 1949. Tu je že leta 1950 zbolela za težko bole-

mešani zbor Slov. filharmonije a capella pod dirigentom Janezom Roletom. Koncert je izredno uspel ter so bili poslušalci, med katerim je bilo veliko mladine, nad vse zadovoljni. Lansko leto v istem času je pa Slov. filharmonija s svojim mešanim zborom in orkestrom ter zborom 50 otrok izvajala Bachov „Matijev pasijon“. Zbor je pel v nemščini poleg ostalega tudi koral: „Was mein Gott will...“

V Ljubljani so nedavno podrli vse stare hiše na desni strani Šelenburgove ulice vse do uršulink, da so razširili cesto, po kateri vozijo trolejbusi, ki povezujejo Vič in Rudnik s severnim delom Ljubljane.

RAMOS MEJIA

nijo ter bila v tem letu dvakrat operirana. Zdravje se ji je navideznoboljšalo, toda zahrbtna bolezen je rajno napadala naprej, tako, da je morala januarja letos na tretjo operacijo. Z globoko potrditvijo je ves čas prenašala hude bolečine, kakor domotožje, dokler je vsemogočni Bog dne 18. maja t. l. ni poklical k Sebi in jo tako rešil trpljenja.

Naj počiva v miru, njenim otrokom in vsemu ostalemu sorodstvu pa izrekamo globoko sožalje.

AKCIJA ZA SLOVŠKOV DOM

Akcija za Slovškov dom je v polnem teku. V kratkem bo hiša že na razpolago novemu lastništvu. Na parceli in v hiši pa bo treba še marsikaj urediti in popraviti. Odbor „Slovškovega doma“ stoji pred mnogimi nalogami. Ena prvih in seveda tudi najvažnejših je izpolnitev denarnih obveznosti. Dosedanja nabirka je naletela pri večini rojakov na ugoden odmev. Odbor se jim zahvaljuje obenem pa poziva vse, ki dosedaj še niso prispevali, da akcijo za skupen dom učinkovito podpro. Vsi, dobrotniki in prijatelji Slovškovega doma, pa naj svoje deleže in darove po svojih močeh pomnože.

Bolj kot kdajkoli velja tudi za naše ognjišče pregovor: Kdor hitro da, dvakrat da. Zlasti podjetniki naj v odločilnem trenutku globoko sežejo v žep. Le z izdatnimi podporami bo mogoče izpolniti vsa nujna plačila in uresničiti skupno željo vseh: Zgraditi glavni oporni steber slovenskega življa na tem področju — Slovškov dom v Ramos Mejia.

SAN MARTIN

Ustanovni občni zbor sanmartinskega odseka SFZ

Fantje v San Martinu nameravajo — v soglasju z odborom Slovenske fantovske zveze — ustanoviti v San Martinu svoj odsek tako, kot ga imajo že fantje v Mendoza in Lanusu. Ustanovni občni zbor bo v nedeljo, 11. junija točno ob 16 popoldne v prostorih Slovenskega doma v San Martinu. Pripravljalni odbor iskreno vabi vse slovenske fante iz

FR. LOVRENC:

Božic v Burmi

Prijatelj našega lista F. Lovrenc nam je poslal iz Pakistana tri podlistke. Prvega „V prepovedani deželi“, v katerem opisuje svoj obisk v Nepal, smo objavili v štev. 20 z dne 18. maja. Danes objavljamo članek „Božic v Burmi“ s popisom obiska v Rangunu.

Da bodo pa bralci lista imeli točnejšo predstavbo o državah, ki jih Lovrenc popisuje, prinašamo o njih naslednje podatke:

Nepal. Kraljevina visoko v himalajskem gorovju pod najvišjimi vrhovi sveta Mount Everest (8848 m), Lhotse (8501 m), nam Slovincem že znani Dhaulagiri (8171 m), na katerega se je v argentinski odpravi na Himalaja vzpenjal rojak Dinko Bertonec, itd. Prebivalcev ima 8,6 milijona, glavno mesto, skozi katero je šel tudi Dinko Bertonec, je Katmandu s 175.000 prebivalci. V Nepal so v davnih preteklostih vdirali Mongoli, Kitajci in Indijci in nazadnje Anglež. Nepal je član OZN od 14. decembra 1955. Prve volitve so imeli v začetku 1959. Kraljuje mu kralj Mahendra. Solstvo vodijo budistični svečeniki, vendar je 94% Nepalčanov nepismenih. Glavni verski sta hinduizem in budizem. Kljub prepovedi slehernega misijonarjenja živi v Nepal ok. 500 katoličanov. Nepalčani se bavijo z živinorejo, poljedelstvom, gozdarstvom. Dolžina železniške proge je 122 km, vseh cest pa je 499 km. Denarna enota je nepalska rupija, vredna 16 arg. pesov.

Burma. Republika zahodno od Laosa z 20 milijoni prebivalcev. Glavno mesto je Rangun z 800.000 prebivalci. Zelo gorata dežela z nad 3.000 m visokimi planotami. Kitajci so okupirali Burmo že leta 79 pred Kristosom. Burmanci so se osvobodili v 2. stoletju po Kristusu, dokler jih niso okupirali v 16. stoletju Portugalci, v 19. stoletju pa je Burmo iztrgala Portugalec iz rok Anglije. Leta 1937 so Anglež Burmi dali svobodo, nakar so jo okupirali leta 1941 Japonci. Po osvoboditvi leta 1945 je članica OZN. Burma je azijsko država z najmanjšim številom nepismenih. Solstvo vodijo budistični svečeniki. V Rangunu je tudi univerza, 85% prebivalstva je budistične vere, ostali pa so animisti, mohamedanci, brahmani. Katoličanov je v Burmi nekaj nad 145.000. Bavijo se s poljedelstvom, gozdarstvom in živinorejo. Je dežela slonov. Ima poleg drugih rudnin tudi ležišče urana. Železnica je 2787 km, cest 40.792 km. Znamenita je burmanska cesta, dolga 1696 km, ki je toliko koristila zaveznikom med drugo svetovno vojno, ker veže Burmo s Kitajsko. Denarna enota je kyat, vredna 16 argentinskih pesov.

Ko smo vstopili v hotel, je bila dvorana čisto zasedena. Prvi utis, ki smo ga dobili, je bil ta, kakor, da bi bili prišli v kako sovjetsko vojaško kantino. Pozneje smo ugotovili, da je tu komunistična kitajska delegacija.

Jože Jonke - 60 letnik

Vsem Slovincem dobro poznani socialni delavec Jože Jonke slavi 60-letni življenjski jubilej. Ta, vse življenje kot mravlja pridni in skromni mož, zasluži, da se ga spomnimo vsaj z nekaj vrsticami in mu priskrbeno čestitamo k šestdesetletnici.

Jubilant se je rodil 29. maja 1901 v Ljubljani. Njegov oče Jože je bil v službi pri odvjetniku in slov. političnem

prvaku dr. Ivanu Šušteršiču; tudi mati ga. Helena, roj. Kalan je bila svoj čas zaposlena pri tej družini. Izmed štirih bratov in ene sestre je Jože najstarejši.

Po opravljeni ljudski šoli je Jonke napravil dva razreda klasične gimnazije v Ljubljani, nato pa se je šel učiti urarstva k urarju Somnitzu v Ljubljani. Kot urarski pomočnik je delal nekaj časa v Ljubljani in Zagorju, ob Savi. Ko je prišel čas za odsluženje vojaškega roka, se je vpisal v zagrebško podčastniško šolo. Po nekaj letih pa je zapustil vojaški stan in se vrnil v Ljubljano

San Martina, da naj se udeleže občnega zbora in se vpišejo v svojo fantovsko edinic, katere namen je vzgojiti fanta v vernega in narodno zavednega slovenskega človeka ter ga duhovno in telesno izobraziti, da bo mogel dobro izpolniti poslanstvo kot Slovenec v tujini.

Družabno popoldne v San Martinu

Preteklo nedeljo so imeli v Slovenskem domu v San Martinu prijetno družabno popoldne. Po sobotnem naliču se je v nedeljo nebo zjasnilo tako, da se je mogla vršiti prireditve na lepo urejenem športnem igrišču. Prvi gostje so iz raznih strani Velikega Buenos Airesa prihitali že opoldne in so ostali v domu na kosilu. Popoldne smo poslušali petje in godbo, posneto na magnetofonske trakove, ki so v zadnjem času prišli iz domovine. Zlasti je vsem ugajala opera „Gorenjski slavček“ v izvedbi ljubljanske opere. V prijetnem razpoloženju je potekalo vse popoldne, proti večeru se je ob zvokih slovenske glasbe zavrtela mladina pa tudi kak starejši par. Bila je to lepa domača zabava, ki je združila sanmartinske slo-

Tu je delal nekaj časa kot fini mehanik, pa je kmalu zopet šel k Somnitzu, kjer je delal do svojega odhoda v begunstvo. V letu 1933 se je poročil z go. Gabrielo, roj. Tomc iz Kranja, ki je pred poltretjim letom — po mnogih zaprekah — prispela k svojemu možu v Argentino.

Jubilant je svoje javno delo začel v trnovskem orlovskem odseku leta 1924. Takoj postal tajnik ljubljanskega orlovskega okrožja in kmalu nato predsednik. Predvsem se je posvetil organizacijskim in prosvetno vzgojnim vprašanjem. Po razpustu orlovske organizacije je v letu 1929 je to delo tajno nadaljeval in družil članstvo na prosvetnih večerih, šahovskih turnirjih in dr. po raznih odsekih. Ko je potem začela delati Zveza fantovskih odsekov, je takoj sprejel mesto odbornika ljubljanskega fantovskega okrožja. Po njegovi zamisli se je preobširno okrožje razdelilo v štiri okrožja, ki so začela izvršno delovati, sam pa je prešel v vodstvo ljubljanske fantovske podzveze. Deloval je tudi v zveznem odhodu in sicer v organizacijskem odboru. Ko so bili na predlog ministra dr. A. Korošca odlikovani razni prosvetni delavci v Sloveniji, je bil tudi Jože Jonke med njimi.

V letu 1935 se je izvršila v življenju našega jubilanta velika izprememba. Iz mladinske vzgojnega področja je prešel na socialno področje. V tem letu se je namreč ustanovila Zveza združenih delavcev, strokovna organizacija slovenskega katoliškega delavstva, ki je odločno odklanjala marksistično usmerjenost Jugoslovanske strokovne zveze. Prvi predsednik nove organizacije, ki je morala v svojem začetku iti skozi

vensko družino in njihove prijatelje iz ostalih delov mesta.

Zanimivo predavanje

V nedeljo, 28. maja, dopoldne je krajevni odbor Društva slovenskih protikomunističnih borec povabil v Slovenski dom g. Radivoja Riglerja, da govori o temi: Kakšna naj bi bila naša bodoča vojska. Slovenski protikomunistični borci, domobranci, legionarji, vaški stražarji, četniki in njihovi prijatelji so napolnili predavalnico in pazno sledili obširnim in zanimivim izjavam g. Riglerja. Sestanek je vodil predsednik krajevnega odbora v San Martinu ing. Anton Matičič, ki je ob zaključku sestanka povabil vse navzoče na kosilo, ki je bilo pripravljeno v okviu družabnega popoldne, ki ga je priredil Slovenski dom v San Martinu.

MIRAMAR

Spominska proslava za žrtve kom. revolucije in II. svetovne vojne bo v nedeljo, 4. junija v Zavodu-lujanskim sester ob 3 popoldne. Po končani proslavi bo v kapeli maša za vse padle.

Na proslavo vabljeni Slovenci iz Mar del Plate.

Vsak teden ena

NE TOŽIM

Simon Gregorčič

Ne tožim vam, cvetice,
kar mlado mi mori srce;
saj cvetno vaše lice
ne ve, kaj bol je in gorje.

Ne tožim, zvezde zlate,
bolesti svoje vam nikdar;
tam daleč ve migljate —
kaj toga moja vam je mar?

Ne tožim kot sem tožil,
brezčutnim, trdim več ljudem;
kar plečem sem naložil,
to nosil bodem večno nem.

Za srečo nisem rojen,
usodo svojo vem in znam,
to znam, da sem obsojen
čutiti bolečine sam.

težke boje, je bil Jože Jonke in od tega časa dalje ga vsa slovenska javnost pozna kot vztrajnega in vneta socialnega delavca. V letu 1935 ga je Zveza združenih delavcev tudi poslala v Delavsko zbornico kot svojega zastopnika. V decembru leta 1940 je bil izvoljen za predsednika Delavske zbornice. Na tem mestu je ostal do italijanske okupacije. Bil je tudi član uprave Okrožnega urada za zavarovanje delavcev ter član upravnega odbora Borze dela v Ljubljani.

V času, ko je bil Jože Jonke predsednik Zveze združenih delavcev, je dosegla ta organizacija svoj najvišji vzpon. Po italijanski in nemški zasedbi Slovenije je morala iti organizacija v podzemlje. V tajnosti se je tedaj pod skrbnim jubilatovim vodstvom pripravil načrt stanovske ureditve Slovenije, ki se čaka na uresničenje. Za časa komunistične revolucije je Jonke posvetil svoje sile protikomunistični propagandi in osnovanju „Delavsko podjetniškega zbora“. Tudi v begunstvu ni prenehal z delom. Takoj po prihodu v Rim je sodeloval pri osnovanju socialnega lista in mu dal ime „Družabna pravda“. Na božični dan 1. 1947 je v Pozzuoli pri Neaplju sodeloval pri ustanovitvi organizacije Družabna pravda in bil predsednik pripravljalnega odbora. Pozneje je imel v tej organizaciji razne funkcije, kateri je posvetil v izseljenstvu vse svoje sile. V tej poslovni dobi je član nadzornega odbora.

Ne smemo pa pozabiti, da se je Jože Jonke v mlajših letih zanimal tudi za jadrarno letalstvo in vodil delavnico za jadrarna letala na Stadionu. V Argentini je bil več let odbornik Slovenskega planinskega društva in raznih drugih društev. Sedaj je tudi v odboru Društva Slovincov in član zaupniškega zbora SLS.

Jožetu Jonkeju k njegovemu jubileju priskrbeno čestitamo in mu želimo, da bi ob strani svoje soproge ge. Gabrijele doživel še več življenjskih jubilejev v zdravju, sreči in zadovoljstvu.

njem samih sebe o dejanskem položaju. Iz poraza je treba iskati izhoda s treznim in pametnim preučevanjem sedanjih mednarodnih odnosov. Na osnovi demokracije je treba iskati nove zaveznike v sedanjem svetu. Od starih zaveznikov ni nič, kakor tudi ni nič od stare oblasti v Jugoslaviji.

Pri takem dejanskem stanju je težka politična napaka govoriti o nekaki „legitimiteti“; o pravnem obstoju stare oblasti nad Jugoslavijo; o tem, da je kralj Peter „predstavnik“ Jugoslavije v inozemstvu in temu podobno. Razširjati take zablode med naivne in zmešane emigrante, pomeni zastrupljati jih ali jih pa zavestno lagati. Vso to „legitimiteto“ je odnesla kalna Marica, kakor tudi sultanovo „legitimno“ oblast nad Bosno ali Habsburško nad Hrvatsko. Resnica je ta, da je nad Jugoslavijo postavljena nova oblast, diktatorska, nedemokratska, proti kateri se hočemo boriti in pomagati narodu v domovini, da si bo izbral vlado, kakršno bo hotel. Če pa emigranti pridejo s programom, da se povrne na oblast Pavelić ali njegov naslednik v Hrvatski ali srbska dinastija v Jugoslaviji, ne da bi predhodno to odločil sam narod v svobodni državi, tedaj so taki emigranti za resno delo v inozemstvu bivši ljudje — živi mrličji, ki se vrte okoli grobov. Naša smer mora biti, ne smer proti porušeni preteklosti, ki ni bila branjena in odbranjena na bojišču, ampak proti narodu v državi, k njegovi volji, ki bo svobodno določila bodočnost.

Otrasti se starih zablod je težka stvar. Je pa to nujno. Treba bo potrpljenja in mnogo razgovorov treznih ljudi, da bo prišlo do resne politične osnove. Ti razgovori se bodo nadaljevali in iz njih bo nastala Demokratska skupnost Jugoslavije.

Burmanci nad to kitajsko pripravljenostjo za pomoč niso ravno preveč navdušeni, toda pri tem ne kažejo slabega razpoloženja. Toda kljub temu jih je pa med njimi precej, ki na to dogajanje zelo zelo zaskrbljeni in katerih razpoloženje je močno zagrenjeno. Ti izjavljajo: „V petih ali desetih letih bomo imeli tu Kitajce.“ Drugi niso tako črnogledi in menijo, da Burmanci niso dovzetni za komunizem in da jih zaradi tega komunistični Kitajci ne bodo mogli pridobiti zase. „Brez vojne komunisti ne morejo priti v Burmo,“ nam je zatrjeval eden. „Kaj še“ je pribral tretji. „Saj so že tu. Vsak dan se v Burmi naseljujejo novi Kitajci in mi jih imamo v deželi že nad pol milijona.“ Kakor v vseh drugih državah Južnovzhodne Azije, je kitajska kolonija tudi tu nevarna. Pravijo, da tri tretjine teh „ljudskih Kitajcev“ podpirajo Mao Ce Tunga. Da delajo to iz napačnega nacionalizma in ne naklonjenosti do komunizma, je slaba tolažba. Tesni „kulturni“ stiki z „ljudsko“ Kitajsko, kot je videti, ne ostajajo brez posledic. Žena nekega socialističnega politika je namreč zatrjevala, da komunizem vedno bolj pridobiva med burmansko mladino.

Naj bo temu že tako ali drugače. Kazno je, da je Burma s severa močno ogrožena. Ob tej ugotovitvi postane človeku tesno pri srcu, kajti Burmanci že ob vsem začetku pokažejo veliko poptrebljivost, prijaznost in prisrčnost, da jih človek mora vzljubiti. Že na letališču ugotovi potnik veliko snažnost ter dobi vtis, kot da je tu na delu boljše organizacija, kot je na navadno v tem delu sveta. Človek se čudi, da so ta napredek dosegli šele v novejšem času. Pravijo, da je bil Rangun prej umazano gnezdo, ki ga je očistila šele nedavno vojaška vlada. Na začu-

denje, da je ravno vojaška vlada to dosegla, dobi potnik v pojasnilo odgovor: „Ne pozabite, da pri nas ravno najboljši ljudje vstopajo v vojsko.“ V novi državi, ki se iz nacionalizma šele razvija, to nikakor ni izključeno.

Sedanja vlada U Nu-ja, ki je po poldrugoletni vojaški diktaturi prva svobodno izvoljena vlada, nadaljuje od vojakov začeto pametno politiko, zlasti na gospodarskem področju. V Burmi je to tem laže kot pa v sosednjem Bengal, ker v Burmi nimajo velikanskih povodenj in zaradi tega tudi ne poznajo nevarnosti za lakoto. V zunanji politiki pa ostajajo burmanski voditelji nepopolniji idealisti. Od U Nu-ja zgrajena pagoda za svetovni mir deluje simbolično. Burmanski voditelji si predstavljajo, da bodo zaustavili nadaljnje prodiranje komunizma s prijaznim zadržanjem do njega, s pobožnostjo in idealizmom. Ne morejo razumeti tega, da komuniste s smehljaji in naklonjenostjo naravnost vabijo k napadu. V Vzhodni Evropi so vsi, ki tega niso hoteli razumeti, svojo napako drago plačali. Omeniti je treba tu samo Beneša in Masarykovega sina.

V takem mišljenju se Indijci in Burmanci medsebojno podpirajo. U Nu je znova romal v Indijo, da bi Nehruju sporočil važno novico glede ureditve spora zaradi razmejitev med Burmo in komunistično Kitajsko. Tako je sam naglašal. Nikdar pa niso povedali, katera je bila tista novica, ki jo je smatral za tako važno. Vsekakor njegovo sporočilo članov kitajske delegacije, ki se je v Rangunu razgovarjala o obmejnih motnjah vzdolž indijsko-tibetanske meje, ni prav nič motilo, da ne bi z vedno večjo predrznostjo zahtevala indijskega področja za komunistično

Če človek tako zadržanje očita Burmancem, vprašajo — morda upraviče-

SLOVENCJI PO SVETU

BRAZIL

Po stopinji: nacistov stopajo podgane na glavni pošti v Sao Paulo. Kakor poročajo česojci, so se nacisti spravile nad pet tisoč polnih poštinih vreč, ki so prišle v preteklih mesecih iz inženstva in se nagnile na pošti v Sao Paulo. Da ne bi tratile časa z nepotrebnim potovanjem, so se vgnezdile kar med vrečami in jih pričele glodati. Med njihovimi žrtvami je po vsej verjetnosti tudi 300 knjig Mohorjeve družbe, ki so jih brazilski Slovenci v predplačilu naročili iz Celovca. Tako je v letu 1961 lepo število knjig Mohorjeve družbe doletela podobna usoda kot se je med vojsko bile deležne knjige iste družbe v Celju in v Celovcu.

KANADA

Na severu Kanade v mestu Uranium City, prov. Sask, živi Slovenka Milka Jeram. Ostalim rojakom se oglašava v pismu Kanadske Am. domovine. V njem med drugim piše: „Tu nimamo televizijskega aparata in tudi radio antene ne. Prav na veliki radio aparat se ujame še kakšna postaja in to le ob lepem vremenu. Zima je pri nas zelo dolga, od konca septembra do konca junija. V par toplih mesecih pa imamo ogromno komarjev, da brez orožja (olja) ne moreš ven. Tu sta dve veliki jezери, pokrajina pusta, le bolj pesek, skale in malo gozdnega drevja. Imamo samo letalsko prometno zvezo. Zasluzki so res malo večji, pa tudi izdatki ne zaostajajo. Če Bog da, se bomo kmalu preselili v toplejše kraje in Vas bomo o tem pravočasno obvestili. Lep pozdrav vsem Slovincem in Bog vas živi!“

SOKOLSKI ZBORNIK

Med raznimi emigrantskimi organizacijami narodov Jugoslavije v Argentini je tudi Jugoslovansko sokolstvo, ki ima svoj sedež v Jugoslovanskem domu v Buenos Airesu v Dock Sudu. Predsednik društva je g. Janko Jazbec, tajnik Miloš Prelog, od Slovencev sta še odbornika: načelnik Peter Capuder in prosvetar Franjo Holy.

Jugoslovansko sokolstvo je v zadnjem času začelo razvijati večjo aktivnost, zlasti v zvezi s pripravami na proslavo stoletnice ustanovitve prvih sokolskih društev na Češkem, v Sloveniji, na Hrvaškem in v Srbiji. Ker je delo sokolskim društvom pod komunistično onemogočeno, bo Sokolstvo proslavilo 100-letnico ustanovitve prvega Sokola na Češkem v dnevi 7. in 8. julija 1962 na Dunaju. Na tej proslavi bodo poleg emigrantskih sokolskih društev nastopila tudi emigrantska čehoslovaška orlovska društva ter emigrantska socialistična demokratična televadna društva. Na proslavo bo Jugoslovansko sokolstvo iz Argentine poslalo posebno odposlanstvo.

Jugoslovansko sokolstvo bo pa leta 1963 proslavilo stoletnico ustanovitve prvih sokolskih društev v Sloveniji. V ta namen namerava Osrednji odbor Jugoslov. Sokolstva izdati „Sokolski zbornik 1863—1963“. Za izdajo tega zbornika je Osrednji odbor ustanovil garancijski sklad, v katerega člani in prijatelji vpišujejo deleže v višini 1000 pesov v Argentini, iz drugih držav pa 15 dol. V zborniku bo pedagoško prikazan razvoj sokolstva na Češkem in v drugih državah, zlasti pa v Sloveniji, na Hrvaškem in v Srbiji, njegovo delovanje in njegovi uspehi ter dela in življenje tistih sokolskih delavcev, ki so jih pobili komunisti v obrambi svobode in demokracije v Jugoslaviji. Tako bo ta zbornik trajen spomenik tem žrtvam in dela, ki ga Sokolstvo vrši tudi v emigraciji.

no: „Kaj pa naj sploh storimo?“ Čeprav nevtalci to pretiravajo in postopajo tako, kot da bi v Južnovzhodni Aziji bili motilci miru Amerikanci in ne komunisti, pa zadržanje zahodnih držav in njihovih predstavnikov stališča domaćinov ne olajšuje. Na vprašanje, kaj naj bi zahodne države storile, da bi Burmancem pomagale, je vodilni Ranguncer odgovoril takole: 1. Zahodna propaganda ne dosega komunistične niti za 15%; 2. Zahodni predstavniki nimajo niti 10% toliko stikov z ljudstvom, kakor jih imajo komunisti. H komunistom pride lahko človek ob vsaki uri v srca s kratkimi rokavi, zahodni diplomatje pa sprejemajo samo pri cocktailu in v smokingu; 3. Zahodna trgovinska politika je preveč konservativna. Kitajci prodajo svoje blago zelo poceni, medtem ko zahod še ni prišel na misel, da bi kot pomoč za razvoj dežele podpiral izvozne cene; 4. Zahod bi moral v Burmi investirati kapital, čeprav je to dejanje združeno z velikanskim tveganjem; 5. Burmanskim študentom bi bilo treba podeljevati več štipendij za študij v Evropi in v Ameriki, v Burmo pa pošiljati več profesorjev.“ Nekdo pa je še pristavil, da bi morali biti profesorji z boljše kvalifikacije.

Človek bi temu še dodal, da bi bilo potrebno, da bi več evropskih in ameriških turistov odhajalo v Burmo. S tem ne bodo samo obiskali te dežele,

PO ŠPORTNEM SVETU

II. Šahovski turnir „Jože Šinkovec“ Priprave za izvedbo tega vsakoletnega centralnega turnirja so v polnem teku. Letos se bo pomerilo med seboj deset najmočnejših šahistov v Argentini. Turnir se bo pričel konec junija in sicer v prostorih Mladinskega doma v Ramos Mejiji.

Južnoameriško lankatletsko prvenstvo v Lima (Peru) se je zaključilo preteklo nedeljo. Pri moških so zmagali Argentinci in si osvojili prehodni pokal América, dočim so pri damah Brazilke premagale Argentine, ki so do zadnjega vodile s precejšnjim naskokom in sploh ni nihče več računal na zmago Brazilk. Vendar pa je bilo to prvenstvo več ali manj povprečno; niti enega novega južnoameriškega rekorda ni bilo postavljenega. Izreden napredek so pokazali venezuelski atleti, ki bodo v nekaj letih gotovo hudi tekmeči. Že so ti spodrinili Čilence iz tretjega mesta med atletskimi silami Južne Amerike. Če bodo še napredovali v takem stilu, bodo postali tekmeči tudi za prvo mesto. Poleg imenovitih so nastopale še reprezentance Peruja, Kolumbije, Bolivije in Urugvaja.

Nekaj rezultatov: 200 m: Estevez (V.) 21,3; 800 m: Sandoval (C) 1:51,2; 10.000 m: Suarez (A) 30:18,0; troskok: Devonish (V) 14,68; skok s palico: Souza (B) 3,90; krogi: Helf (A) 15,86; daljina: Munoz (V) 7,13; disk: Kruuse (A) 48,57.

Ljubljanski nogometni ligaš Triglav se bo poslovil od druge zvezne lige. V vsem spomladanskem delu je dobil samo eno točko in ni dosegal še dosegel zmage. Ima samo 6 točk, in ga loči od predzadnjega Karlovca kar 6 točk.

V Slovenski ligo pa bo brez dvoma osvojil prvo mesto Maribor, ki se bo potem boril za vstop v drugo zvezno ligo.

Medtem ko se ljubljanski ligaš poslavljaja od lige s slabim nogometom, pa je slovenska mladinska nogometna reprezentanca sredi Beograda premagala srbsko s 3:2. Slovensko mladinsko reprezentanco trenira Janez Pisker (pred vojno igralec Primorja); reprezentanco so sestavljali: Pihler (Mrb.), Drakler (Rudar-Trb.), Poharec, Čeh, Rupnik (vsi Brb.), Danev, Lunar (Triglav Lj.), Pirc (Lj.), Arnejčič (Mrb.), Čorn (Lj.), Loboda (Mrb.).

Kot pripravo za evropsko košarsko prvenstvo, ki je te dni v Beogradu in na katerem sodeluje 21 držav, je Jugoslavija v prijateljski tekmi premagala reprezentanco ZSSR s 73:65. Za Jugoslavijo so igrali trije Slovenci: Kandus, Lokar in Danev, ostali pa so bili Korac, Gordić, Petričević, Dragoljović, Radević, Djurić in Nikolić.

Nov svetovni rekord v skoku v višino je postavila Rumunka Balas s 187 centimetri; olimpijski prvak Boston (ZDA) pa v daljini s 8,42.

Nekaj iz zgodovine avtomobilskih dirk: Prva uradna avtomobilska dirka je bila v Franciji: 28. aprila 1887 so dirkali na cesti med Parizom in Versaillesem. Zmagal je grof De Dion s triciklom na parni pogon.

Leta 1922 je bilo v Monzi v Italiji odprto prvo dirkališče. Na odprtih dirkah tekmovali so prevozi Italijan Bordino 60 krogov ali 600 km s povprečno hitrostjo 134 km na uro. Na prvih 24 urnih dirkah v Le Mansu v Franciji leta 1923 sta Lagache in Leonard prevozila 2077,34 km s povprečno hitrostjo 92,064 km na uro.

V Buenos Airesu so otvorili Autodromo Municipal 9. marca 1952; v prvi kategoriji je zmagal Juan Manuel Fangio.

Prošnja. V Sloveniji je oseba, ki nujno potrebuje slušni aparat, pa si ga ne more nabaviti. Če ga ima kdo v izseljenstvu v Argentini, pa ga ne rabi, naj ga dostavi upravi Svobodne Slovenije, ki bo posredovala odposiljatev v domovino.

ki je zelo prijazna in nudi tudi veliko zanimivosti — poleg Ranguna samega n. pr. stari glavni mesti Manelay in Pagan na severu, ampak bi tudi Burmancem dokazali, da zahod nanje ni čisto pozabil.

Burmanci so sicer nacionalisti, kot je čisto pravilno za državo, ki si je komaj priborila neodvisnost, toda temu nacionalizmu ne bi bilo treba motiti odnosov do zahodnih narodov, če bi se zahodne države potrudile, da bi ga gojile na širši osnovi. Celo kolonialna preteklost ne bi smela biti pri tem nobena ovira, kajti človek se čudi, da Burmanci Britancem njihovega kolonializma niti preveč ne zamerijo. Izgleda, da jim najbolj očitajo to, da je bila Burma samo provinca Indije, ne pa posebna kolonija.

Za Burmo pa postane lahko nacionalizem nevaren, in sicer nacionalizem manjšinskih plemen. Čeprav imajo Karenji in Šanci svoji avtonomni državi, se pa od časa, ko je Burma postala neodvisna, vedno znova javljajo upori teh narodov z zahtevami po večji samostojnosti. Še danes je vsak dan mogoče čitati v listih o napadih na vseh straneh. To je posebno nevarno, ker uporniška plemena žive zdolž kitajske meje, komunisti se pa v take spore zelo radi vmešavajo in so to v tem primeru v resnici že tudi storili.

Pa še več kot to. Že več let vodijo komunisti proti demokratični vladi pra-

PREDPIS

JUNIJ

Sobota, 3.: III. kult. večer Slov. kult. akcije, Sarandi 41, Capital. O dr. Novačanu kot pisatelju, človeku in politiku bodo govorili: dr. Tine Debeljak, Zorko Simčič in Ruda Jurčec.

Nedelja, 4.: Po dop. maši v Slov. hiši sestanek SFZ. Predavanje R. Smersuja o „komunistični revoluciji v Sloveniji“.

Ob 16 pop. v dvorani Zavoda Marije Pomočnice, ul. Yapeyu 132, Capital, spominska proslava slov. mladine žrtvam kom. revolucije in II. svetovne vojne.

Ob 18 v ulici Cerrito 1225 članski sestanek FEDECE s predavanjem madžarskega predstavnika o mednarodnih študentskih združenjih in njihovih odnosih do emigrantskih akademikov.

Sobota, 10.: Ob 20 predavanje R. Jurčeca o „gospodarski aktualnosti v Argentini“ v prostorih Slov. hranilnice, Alvarado 350, R. Mejia.

Nedelja, 11.: Ob 10 dop. v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejiji slovenska telovska procesija. Ob 16 na Prstavi občni zbor Slovenskega kegljaškega kluba. Ob 16 v Slov. domu v San Martinu ustanovni občni zbor odseka SFZ.

CERKVENI OGLASNIK

Procesija sv. Rešnjega Telesa bo v nedeljo, 11. junija, v Don Boscovem zavodu po sv. maši, ki se bo začela ob desetih.

OBVESTILA

Pri FEDECE bo predaval v nedeljo, 4. junija, ob 18 madžarski predstavnik Szankay o mednarodnih študentskih združenjih in njihovih odnosih do emigrantskih akademikov. Predavanje bo ul. Cerrito-1225, Buenos Aires. Vabljeni vsi akademiki.

lanski sestanek SFZ v nedeljo, 4. junija po maši. Predavanje R. Smersuja o „kom. revoluciji v Sloveniji“.

V spominskih dneh naših protikomunističnih žrtv se jih bomo spominjali z nabirkami po vseh središčih. Darovali bomo za sv. maše pokojnih žrtv in za pomoči potrebne rojake.

Vse fante in dekleta, ki obiskujejo sobotni tečaj v Slovenski hiši, obveščamo, da bo prihodnji tečaj v soboto, 10. junija ob običajni uri. Vabljeni.

Gospodarsko predavanje: Za vse, ki se zanimajo za gospodarska vprašanja, bo v soboto 10. 6. 61 ob 20 na Alvarado 350, Ramos Mejia, predavanje o gospodarski aktualnosti v Argentini. Predaval bo g. Ruda Jurčec. Vabi Slovenska hranilnica.

DR. ADRIAN SELESTRIN

živši profesor v Zagrebu

ordinira: Viamonte 752, 3. nadst.

vsak torek in četrtek od 17—20

(ob sobotah po dogovoru)

T. E. 31-6540 in 31-7185

REDNI OBČNI ZBOR

Kegljaškega kluba v Moronu

bo 11. junija ob 16 popoldne na

Pristavi v Moronu

Karte za potovanje po zraku in morju po znižanih cenah

SIMON RAJER

uradni prevajalec

Alsina 1418, 6. nadst., pis. 3

Capital

T. E. 38-5860

Vsak dan od 9—12 (razen ob sobotah)

SLOVENSKO TRGOVSKO PODJETJE

P. NOVAK - J. ŠEME - T. BIDOVEČ

VSE ZADOM

Hladilniki, pralni in šivalni stroji, štedilniki, sesalci, peči, loščilci Edelweiss, mešalniki, radio aparati, ojačevalci in vse v to stroko spadajoče predmete akademikov.

T. V. aparati: PHILIPS, ESILABON DE LUJO, NOBLEX, GAROLD, TRANSITER, DELANEY

Propagandna cena \$ 23.900.—

Odprto tudi v soboto popoldne

Cerito 2245 Avda. de Mayo 2416

Lomas del Mirador Ramos Mejia

HIŠA - CHALET

v ulici El Zorral 2521 v Boulogne Sur Mer

po zmerni ceni na prodaj. Hiša je samo 8 kvadratov od žel. postaje Boulogne Sur Mer in eno kvadrat od ulice Bernardo de Irigoyen v višini 889, kjer vozi kolektiv št. 8.

O stanju prostorov in vrednosti naj se zainteresirani zglasijo ob nedeljah pri lastniku v hiši sami.

FANTJE!

Spoznavajmo našo preteklost! Na junijskem sestanku SFZ nam bo govoril g. R. Smersu o temi:

KOM. REVOLUCIJA

V SLOVENIJI

4. junija po mladinski maši na Ramón Falconu

SLOVENSKA HRANILNICA

sporoča članov, vlagateljem in prijateljem, da bo od 1. julija t. l. naprej obrestovala hranilne vloge pod novimi pogoji:

Navadne vloge: 15% letno

Vezane vloge: 18% letno

Posojila še naprej po dosedanjim pogojem. Obširnejša pojasnila dobite vsako soboto od 16—20 na Alvarado 350, Ramos Mejia

Z varno in donosno naložbo si ustvarjamo svojo gospodarsko prihodnost!

V NEDELJO, 4. JUNIJA

OB 16

YAPEYU 132, Capital

PALME MUČENIŠTVA

SO ZRASTLE

TUDI NA NAŠIH TLEH

SPOMINSKA PROSLAVA

KI JO POKLANJA SLOVENSKA MLADINA NAŠIM PADLIM JUNAKOM

PROGRAM:

Govor predsednika DS prof. Lojzeta Horvata

Spominski govor g. J. Pozniča

Gonarski soneti Franceta Balantiča (recitira g. Maks Nose)

Po proslavi sv. maša v zavodski kapeli

Venček domovinskih pesmi (zbor SDO pod vodstvom gđc. Anke Savelli)

Vojšćaki za križem (zborna recitacija, režira g. Jože Rus)

DRUŠTVO SLOVENCEV

Po dolgotrajni bolezni in hučem trpljenju je dne 18. maja 1961 umrla previdena s svetimi zakramenti za umirajočo naša ljuba in predobra mama, stara mama in tašča, gospa

FRANČIŠKA MEDVED, roj. HERLE

K zadnjemu počitku smo jo položili dne 19. maja na pokopališču v Olivosu.

Vsemogočni naj bo naši preljubi mami, stari mami in tašči dober plačnik za vsa njena dobra dela.

Vsem pa, ki so jo poznali, jo priporočamo v molitev in blag spomin.

Zanjo žalujejo:

v Argentini: sinova Herman z družino in Janko; ter hčerke Helči, Milena in Filipina z družinami; v Canadi: hčerka Riki z družino in v Sloveniji: hčerka Kristina z družino; vnuki, vnukinje, snaha, zetje ter ostalo sorodstvo v Avstriji, Angliji in Sloveniji.

Buenos Aires, 27. maja 1961

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración: Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad

Intellectual No. 650854

Naročnina Svobodne Slovenije za leto

1961 za Argentino \$ 430.—

Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados

Unidos 425, Bs. Aires, T. E. 33-7213

Ste mislili na dober električni hladilnik, TV aparat, radio combinado, ali na katerikoli aparat, ki ga potrebujete za dom?

LOJZE NOVAK

IZKLUČNO ZASTOPSTVO

Bumar, SRL

Av. de Mayo 302 — Ramos Mejia

T. E.: 658-7083

nudi slovenski skupnosti kredite brez jamstva, na deset mesečnih obrokov brezobrestno za nakup hladilnikov, TV aparatov, pralnih in šivalnih strojev, plinskih štedilnikov, koles, radio aparatov, radio kombinado, peči, mešalnikov in drugih potrebščin za dom. Prodajamo samo prvovrstno blago najboljših znamk. Kličite po telefonu. Pridem tudi na dom.

JAVNI NOTAR

Francisco Raul Cascante

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2.

Cangallo 1642

T. E. 35 - 8827 Buenos Aires

VAŽNO SPOROČILO

S 1. junijem se JADRAN PAK seli v Hrvatski dom Monte 2049, dvorišče, Buenos Aires; višina R. vadavija 6400. Dohod: Do Carabobo omnibus 132 in kol. 223 (blizu lekarne)

Dnevno od 15—19, ob sobotah od 10—12. Pismena naročila na Zdenka Kalenčak, Casilla Correo 340, Buenos Aires.

Za en dolar izplačajo doma

750 dinarjev.